

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Освітньо-професійна програма
Фінанси, банківська справа та страхування**

**Другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузь знань 07 Управління та адміністрування**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ФАКУЛЬТЕТУ

в. о. голови вченої ради

 Олександр БЕЗКРОВНИЙ

(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Програма атестації

вводиться в дію з 1 вересня 2021 р.

в. о. декана Олександр БЕЗКРОВНИЙ

(розпорядження № 53 від 31 серпня 2021 р.)

Полтава, 2021

I. Преамбула

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування.

ВНЕСЕНО кафедрою фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету 30 серпня 2021 р. протокол № 1.

РОЗРОБНИКИ:

1. Дорогань-Писаренко Людмила, к. е. н., доцент
2. Чумак Валентина, к. е. н., доцент
3. Зоря Олексій, д. е. н., доцент
4. Безкровний Олександр, к. е. н., доцент
5. Дорошенко Ольга, к. е. н., доцент

СХВАЛЕНО науково-методичною радою спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» Полтавського державного аграрного університету 31 серпня 2021 р. протокол № 1.

ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	4
2. Вимоги до кваліфікаційної роботи	5
3. Оцінювання рівня якості підготовки	7
4. Порядок присвоєння кваліфікації	8
5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації	8

Вступ

Програма атестації здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування» (далі – Програма атестації) – це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування, рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня магістр галузі 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування та відповідною освітньо-професійною програмою.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури та методи проектування регламентованих засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної підготовки здобувачів вищої освіти;
- процедури та форми організації кваліфікаційних випробувань;
- процедури та критерії оцінювання якості вищої освіти.

1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

1.1. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування для другого рівня вищої освіти та освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

1.2. Атестація здійснюється на підставі оцінювання якості засвоєння освітньо-професійної програми, рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей магістра фінансів, банківської справи та страхування.

1.3. Принципами формування і реалізації методик, призначених для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей осіб, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та

страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

1.4. Атестація здійснюється відповідно до вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування для другого рівня вищої освіти та освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування у формі захисту кваліфікаційної роботи.

1.6. У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

1.7. Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування та освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування здійснюється Екзаменаційною комісією з цього фаху, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету (далі – ЕК).

2. Вимоги до кваліфікаційної роботи

2.1. Кваліфікаційна робота є підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування, теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

2.2. Мета кваліфікаційної роботи – розв'язання складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.3. Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути цілісним, логічним, доказовим і пояснювальним та науково аргументованим. Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким вимогам і містити:

– системний аналіз проблеми відповідно до предмета наукового дослідження;

– реальні обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання спеціалізованих завдань та проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування, актуальні для впровадження у практику;

– елементи наукової новизни з предмета дослідження;

– бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

2.4. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах реальних об'єктів – підприємств, установ, організацій різних форм власності, банків, страхових компаній, бюджетних і небюджетних установ, які є юридичними особами і мають самостійну звітність та печатку.

2.5. Тема кваліфікаційної роботи має відображати проблематику у сфері фінансів, банківської справи та страхування і конструюватися на основі нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у результатах навчання, що формують складові професійної компетентності магістра.

2.6. За структурою кваліфікаційна робота містить вступ, основну частину (3 розділи, кожний з яких може мати підрозділи), висновки, список використаних джерел, додатки.

2.7. Кваліфікаційна робота виконується обсягом 3,0-3,5 авторських аркушів (54-60 сторінок), кількість використаних джерел – 60-70. До обсягу кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

2.8. Процедурні вимоги щодо виконання, оформлення кваліфікаційної роботи, її супровідних документів та захисту в ЕК наведені у Методичних рекомендаціях для підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами другого рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування.

2.9. Оформлення кваліфікаційної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення».

Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим вимогам визначається шляхом проведення нормо-контролю науково-педагогічним працівником, що має відповідне навчальне навантаження.

2.10. При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, а саме:

– здійснювати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.

Порядок перевірки кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших джерел регламентується «Тимчасовим положенням про перевірку кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших джерел».

2.11. Здобувачі вищої освіти також пишуть реферат кваліфікаційної роботи, який містить загальну характеристику кваліфікаційної роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг кваліфікаційної роботи у сторінках) та стислий виклад основного змісту (за розділами), висновки, список публікацій здобувача та анотації (українською, російською та однією з іноземних мов (переважно – англійською)). Обсяг реферату – до 4-х сторінок. Реферат подається з кваліфікаційною роботою до захисту.

2.12. Кваліфікаційна робота як метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що магістр володіє системою спеціальних знань, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень науки у предметній області діяльності, що є запорукою його наукового мислення та творчої професійної, а для кваліфікаційних робіт освітнього ступеня магістр і науково-дослідницької та педагогічної діяльності, та вміє:

– розв’язувати складні задачі і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

– працювати з інформаційними джерелами (законодавчими і нормативними документами, науковою спеціальною літературою, у тому числі виданою іноземними мовами, матеріалами Інтернету та Інтранету, даними звітності);

– викладати матеріал логічно та аргументовано;

– використовувати новітні дидактичні технології і методи;

– опановувати сучасні наукові методи для проведення теоретичних і емпіричних досліджень;

– використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і обґрунтування рекомендацій з предмета дослідження;

– генерувати та обґрунтовувати гіпотези, ідеї, пропозиції у предметній сфері наукових досліджень;

– робити висновки щодо результатів проведених досліджень.

2.13. Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні ЕК.

3. Оцінювання рівня якості підготовки

3.1. Оцінювання рівня якості підготовки магістра фінансів, банківської справи та страхування здійснюють члени ЕК на основі встановлених правил, принципів (об’єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та

компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей.

3.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки магістра є набута система компетентностей магістра фінансів, банківської справи та страхування, відтворена у процесі виконання і захисту кваліфікаційної роботи.

3.4. Результати оцінювання рівня якості підготовки магістра фінансів, банківської справи та страхування повинні довести, що випускник:

- має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

- вміє розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

3.5. Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються з використанням комплексної системи оцінювання: за 100-бальною, 4-бальною, та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»).

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «відмінно» (90-100 балів; А – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання різних літературних джерел, використано сучасні методи дослідження, побудовано формалізовану модель проблеми, проведено комплексні наукові дослідження, розрахунки і на їх основі – аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції; результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив глибоке розуміння основних проблем досліджуваної ним теми, досконале володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на задані йому питання і подав істотні докази на захист висунутих в роботі окремих положень та висновків.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «добре» (74-89 балів; С або В – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, звітні дані підприємства/організації, на базі якого досліджувалася тема, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими; результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив добре розуміння проблем досліджуваної ним теми, володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на питання в роботі окремих положень та висновків.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «задовільно» (60-73 бали; Е або D – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі розкрито тему, прореферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та/або статистичні бази даних, проведено дослідження,

сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування; результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти вірно сформулював головні проблеми теми роботи, але правильно відповів не на всі поставлені йому питання.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «незадовільно» (1-63 бали; FX або F – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі не дотримано більшість вимог, визначених цими засобами діагностики; кваліфікаційна робота має компілятивний характер з елементами переписування першоджерел, більша частина кваліфікаційної роботи містить поверховий опис конкретних явищ, положень, показників; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти не виявив знань основних положень, не зміг відповісти на суттєві питання з теми дослідження.

3.6. За результатами захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні ЕК більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи.

4. Порядок присвоєння кваліфікації

За результатами успішного захисту кваліфікаційної роботи ЕК приймає рішення про присвоєння кваліфікації магістр фінансів, банківської справи та страхування і про видачу випускнику диплому.

5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 № 1648) «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>.

4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>.

5. Національний освітній глосарій: вища освіта. URL : <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.

7. Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та

страхування другого рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузь знань 07 Управління та адміністрування. URL :

<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/7474/opp072fbssmd2021.pdf>.

8. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Полтавській державній аграрній академії. URL :

<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennya-pro-atestaciyu-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-u-pdaa.pdf>.